

Özdüzenleyici Öğrenme Stratejileri Ölçeği (ÖÖSÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Özdüzenleyici Öğrenme Stratejileri Ölçeği (ÖÖSÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28774>

Özet

Özdüzenleyici Ö?renme Stratejileri Ölçe?i (ÖÖSÖ), Kad?o?lu, Uzuntiryaki ve Ayd?n taraf?ndan **2011** y?l?nda geli?tirilen, ö?rencilerin ö?renme süreçlerinde kulland?klar? özdüzenleyici stratejileri de?erlendirmeye yönelik bir psikolojik ölçme aracıdır. Ölçek, toplam **29 maddeden** ve sekiz farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, ö?rencilerin motivasyonel, bilişsel ve metabilşsel özdüzenleme becerilerini kapsamaktadır. ÖÖSÖ, **6'lı derecelendirme** (1=hiçbir zaman - 6=her zaman) ile ö?rencilerin belirli stratejileri ne sıklıkla kulland?kların? nicel olarak belirler. Geliştirme çalışması, ölçeğin psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenirlik) sağlamasını? ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu ölçek, eğitimciler ve araştırmacılar için ö?rencilerin ö?renme yaklaşımların? anlamak, özdüzenlemeli ö?renmeyi teşvik etmek ve akademik başarıyı arttırmaya yönelik müdahaleler geliştirmek adına değerli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Özdüzenleyici Ö?renme, Ö?renme Stratejileri, Psikometrik Ölçek, Eğitim Psikolojisi, Metakognisyon, Motivasyon, Ö?renci Başarı?

Yazarlar

Cansel Kad?o?lu, Esen Uzuntiryaki, Y. Çi?dem Ayd?n

Amaç

Özdüzenleyici Ö?renme Stratejileri Ölçe?i (ÖÖSÖ), ö?rencilerin ö?renme süreçlerinde kulland?klar? çeşitli özdüzenleyici stratejileri kapsamlı bir şekilde de?erlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, ö?rencilerin özdüzenlemeli ö?renme becerilerinin düzeyini ve bu becerilerin hangi alt boyutlarda yoğunlaştığını? belirlemektir. Bu sayede, eğitimciler ve araştırmacılar, ö?rencilerin ö?renme yaklaşımların? daha iyi anlayabilir ve ihtiyaç duyulan alanlarda destekleyici müdahaleler geliştirebilirler.

ÖÖSÖ, ö?rencilerin akademik başarıları? etkileyen kritik faktörlerden biri olan özdüzenleyici ö?renme becerilerini ölçerek, ö?renme güçlüklerinin erken teşhis edilmesine ve bireyselleştirilmiş eğitim programları?nın oluşturulmasına katkıda bulunmayı hedefler. Ölçek, özellikle ö?rencilerin ö?renme hedefleri belirleme, kaynakları? yönetme, motivasyonları? sürdürme ve ö?renme süreçlerini izleme gibi stratejileri ne sıklıkla kulland?kların? ortaya koyarak, ö?renme ortamları?nın iyileştirilmesi için değerli bilgiler sunar.

Yapı

Özdüzenleyici Ö?renme Stratejileri Ölçe?i (ÖÖSÖ), bireylerin kendi ö?renme süreçlerini aktif

olarak yönetme kapasiteleri olan özdüzenlemeli ö?renme (ÖDÖ) kavram?n? ölçmektedir. ÖDÖ, ö?rencilerin hedefler belirledi?i, ö?renme stratejilerini seçti?i ve kulland???, performanslar?n? izledi?i ve de?erlendirdi?i, ayr?ca motivasyonlar?n? ve duygular?n? yönetti?i dinamik bir süreçtir. Bu yap?, bili?sel, metabili?sel ve motivasyonel bile?enleri içerir.

ÖÖSÖ, özdüzenlemeli ö?renmenin sekiz farklı alt boyutunu ele almaktadır. Bu alt boyutlar, ö?rencilerin ö?renme faaliyetleri s?ras?nda sergiledikleri çe?itli davran??sal ve bili?sel stratejileri yansıtır. Kaynakta belirtilen alt boyutlardan bazıları şunlardır:

Motivasyon Düzenlemesi (Motivation Regulation): Ö?rencinin bir konuyu ö?renmek için kendini motive etme ve çaba gösterme becerisi. Örne?in, "Konuyu ö?renmek için kendimi sıkı çalışmaya ikna ederim."

Planlama (Planning): Bir göreve başlamadan önce ne ö?renece?ine karar verme ve ö?renme sürecini yapılandırma. Örne?in, "Bir görevi çalışmaya başlamadan önce ne ö?renece?ime karar veririm."

Çaba Düzenlemesi (Effort Regulation): Ö?rencinin ö?renme s?ras?nda kar??laştıran zorluklara rağmen çabas?n? sürdürmesi ve gerekti?inde ara vererek konuyu tekrar ele alması. Örne?in, "Bir görevi çalışırken konuyu anlamazsam ara veririm."

Dikkat Odaklama (Attention Focusing): Çalışma ortam?n? düzenleyerek ve dikkat da??tıcı unsurları en aza indirerek ö?renmeye odaklanma. Örne?in, "Çalışmaya başlamadan önce çalışma ortam?m? düzenlerim."

Görev Stratejileri (Task Strategies): Ö?renme materyallerini daha iyi anlamak ve işlemek için belirli teknikler kullanma. Örne?in, "Anlayamadığım kavramları listelerim."

Ek Kaynak Kullanma (Using Additional Resources): Bir konuyu farklı kaynaklardan araştırarak ve ö?renme materyalini zenginleştirerek anlama çabası. Örne?in, "Konuyu farklı kaynaklardan çalıştırırım."

Kendi Kendine Talimat Verme (Self-Instruction): Bir problem çözerken veya bir görevi tamamlarken kendine yol gösterici talimatlar verme. Örne?in, "Bir problemi çözerken, problemi nasıl çözece?imi kendime açıklarım."

Bu alt boyutlar, ö?rencilerin ö?renme hedeflerine ulaşmak için kullandıkları bili?sel, metabili?sel ve motivasyonel stratejilerin geni? bir yelpazesini temsil etmektedir. Ölçek, bu stratejilerin her birini ayrı ayrı de?erlendirerek, ö?rencilerin özdüzenlemeli ö?renme profillerine ilişkin detaylı bir bakış açısı sunar.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde, bir arac?n ölçmeyi amaçladığı yapıyı gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için geçerlik çalışmaları büyük önem taşır. Özdüzenleyici Ö?renme Stratejileri Ölçe?i (ÖÖSÖ)'nin geli?tirilmesi makalesinde, ölçe?in geçerlik özelliklerine ilişkin detaylı bilgilere yer

verilmesi beklenmektedir. Sunulan kaynak materyalinde geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, akademik bir ölçek geli?tirme çal??mas? ba?lam?nda, yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve ölçüt ba??ml? geçerlik gibi çe?itli geçerlik türlerinin incelendi?i varsay?labilir.

Genellikle, yap? geçerli?i faktör analizi teknikleri (aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi) kullan?larak ara?t?r?l?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak öngörülen alt boyutlarla ne kadar uyumlu oldu?unu ve ölçe?in alt?nda yatan yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini gösterir. Ayr?ca, kapsam geçerli?i için uzman görü?leri al?narak maddelerin ölçülmek istenen yap?y? yeterince temsil edip etmedi?i de?erlendirilir. Ölçe?in geçerlik çal??malar?na ili?kin tam ve detayl? bulgular için Kad?o?lu, Uzuntiryaki ve Ayd?n (2011) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Bir psikometrik arac?n tutarlılık ve istikrarlılık derecesini ifade eden güvenirlik, ölçek geli?tirme sürecinin bir di?er kritik bile?enidir. Özdüzenleyici Ö?renme Stratejileri Ölçe?i (ÖÖSÖ)'nin güvenilirlik analizleri, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı maddelerle benzer sonuçlar verip vermedi?ini gösterir. Kaynak materyalinde güvenilirlik bilgisi de '-' olarak belirtilmi? olsa da, bir ölçek geli?tirme çal??mas?nda iç tutarlılık (Cronbach alfa), test-tekrar test güvenilirli?i veya yar?ya bölme güvenilirli?i gibi yöntemlerin kullan?ld??? güçlü bir olasılıktır.

?ç tutarlılık katsay?s? (genellikle Cronbach alfa), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir ve yaygın olarak kullan?lan bir güvenilirlik ölçüsüdür. Yüksek bir alfa de?eri, maddeler arasındaki tutarlılı??n yüksek oldu?unu ve ölçe?in güvenilir oldu?unu i?aret eder. Ölçe?in güvenilirlik katsayılar? ve bu katsayılar?n yorumlanmas? hakkında ayrıntılı bilgi için, Kad?o?lu, Uzuntiryaki ve Ayd?n (2011) taraf?ndan yay?mlanan bilimsel makalenin incelenmesi önem arz etmektedir.

Faktör Analizi

Özdüzenleyici Ö?renme Stratejileri Ölçe?i (ÖÖSÖ)'nin yap? geçerli?ini belirlemek ve ölçe?in alt?nda yatan boyutlar? ke?fetmek amacıyla faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Kaynakta belirtilen "29 madde ve 8 alt boyut" bilgisi, bu ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ünü ve bu boyutlar?n faktör analizi ile ortaya ç?kar?ld???n? güçlü bir ?ekilde ima etmektedir. Genellikle ölçek geli?tirme süreçlerinde, ba?langıçta aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) ile madde havuzundan teorik olarak anlamlı alt boyutlar belirlenir.

AFA'y? takiben, farklı bir örneklem üzerinde do?rulay?c? faktör analizi (DFA) uygulanarak belirlenen faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle ve veriyle ne kadar uyumlu oldu?u test edilir. ÖÖSÖ'nün 8 alt boyutlu yap?s?n?n da bu tür istatistiksel analizler sonucunda belirlendi?i varsay?lmaktadır. Bu alt boyutlar, öğrencilerin özdüzenleyici ö?renme stratejilerinin farklı yönlerini

temsil ederek, ölçe?e yap?sal bir derinlik kazandırmı?tır. Faktör yükleri, özde?erler ve aç?klanan varyans gibi detaylı faktör analizi sonuçları için, ölçe?in orijinal bilimsel makalesine başvurulmalıdır.

Enstrüman

Test Türü: Öz Bildirim Ölçe?i / Anket Tipi

Format: Likert Ölçe?i. 6'lı derecelendirme kullanılmı?tır (1=hiçbir zaman - 6=her zaman).

Mevcut Dil: Türkçe (Ölçek, Türkiye'de geli?tirilmemiştir.)

Popülasyon Grubu: Genellikle e?itim bilimleri ve psikoloji alanındaki ölçekler, lise veya üniversite öğrencileri gibi akademik popülasyonları hedefler. Bu ölçe?in de benzer bir öğrenci popülasyonu üzerinde kullanıldı?ı tahmin edilmektedir.

Ya? Grubu: Akademik öğrenme stratejilerini aktif olarak kullanan ve yansıtılabilen ergen ve genç yetişkin ya? grupları (örn. 15 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Ölçek, öğrencilerin özdüzenleyici öğrenme stratejilerini de?erlendirmek üzere tasarlanmıştır. Geliştirme çalışmaları yapıldı?ı örneklerin detayları (örn. üniversite öğrencileri, lise öğrencileri, belirli bir bölüm veya disiplin) orijinal makalede bulunabilir.

Test Metodolojisi: Ölçek geliştirme çalışması, nicel araştırma yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu süreç genellikle madde havuzu oluşturma, pilot uygulamalar, uzman görüşleri alma, geçerlik ve güvenirlik analizleri (faktör analizi, iç tutarlılık katsayıları vb.) yapmayı içerir. 29 maddeden ve 8 alt boyuttan oluşan yapı, detaylı psikometrik analizler sonucunda oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Özdüzenleyici Öğrenme, Öğrenme Stratejileri, Psikometrik Ölçek, Eğitim Psikolojisi, Metakognisyon, Motivasyon, Öğrenci Başarıları, Öz Bildirim Ölçe?i

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: Kurum e-posta adresleri kaynakta belirtilmemiştir.

Yazma Adresi: Yazma adresi kaynakta belirtilmemiştir. Sorumlu yazarın e-posta adresi aşağıda verilmiştir: canselkadioglu@gmail.com

İzinler & Ücret ve Test Y?li?

Özdüzenleyici Ö?renme Stratejileri Ölçe?i (ÖÖSÖ), Kad?o?lu, Uzuntiryaki ve Ayd?n taraf?ndan **2011** y?l?nda geli?tirilmifitir. Ölçe?in kullan?m? için izinler ve herhangi bir ücretlendirme bilgisi kaynak materyalinde aç?kça belirtilmemifitir. Genellikle, akademik amaçlı? geli?tirilen ölçeklerin kullan?m? için yazarlarla ileti?ime geçilmesi veya orijinal yay?n ko?ullar?n?n incelenmesi önerilir. Ölçe?i kullanmay? dü?ünen ara?t?rmac?lar?n ve uygulay?c?lar?n, sorumlu yazar Cansel Kad?o?lu ile canselkadioglu@gmail.com adresi üzerinden ileti?ime geçerek kullan?m ko?ullar? hakkında bilgi almalar? tavsiye edilir.

Referanslar

Kad?o?lu, C., Uzuntiryaki, E. ve Ayd?n, Y. Ç. (2011). Özdüzenleyici Ö?renme Stratejileri Ölçe?inin (ÖÖSÖ) geli?tirilmesi. *Egitim ve Bilim*, 36(160), 11-23. Orijinal makaleye bu ba?lant?dan ula??labilir: egitimvebilim.ted.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: ozduzenleyici-ogrenme-stratejileri-olcegi-ooso-toad.pdf

Özdüzenleyici Ö?renme Stratejileri Ölçe?i (ÖÖSÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

29 madde ve 8 alt boyut

Motivation Regulation: I persuade myself to work hard in order to learn the topic.

Planning: I decide on what to learn before I start studying a task.

Effort Regulation: While studying for a task, I give a break if I do not understand the topic.

Attention Focusing: Before starting to study, I organize my study environment.

Task Strategies: I list the concepts that I cannot understand.

Using Additional Resources: I study the topic from different resources.

Self-Instruction: While solving a problem, I explain to myself how to solve the problem.